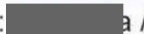

Provinciale Staten van Fryslân

Leeuwarden, 1 juli 2025

Verzonden, **03 JUL 2025**

Ons kenmerk : 02388234
Domein/ Team : Bestuurszaken
Behandeld door : / @fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : Rapport 'Publike saken foar Fryslân'

Onderwerp : Aanbieden rapport 'Publike Saken foar Fryslân'

Geachte Statenleden,

Graag bieden wij u het rapport 'Publike Saken foar Fryslân' aan. Dit is de uitwerking van de afspraak in ons bestuursakkoord 'Oparbeidzje foar Fryslân:

"Gedeputeerde Staten komen met een agenda hoe ze verwachten de positie van Fryslân bij het Rijk en de Europese Unie te versterken. Zowel wat betreft het behartigen van de Friese belangen (lobby) als het verstevigen van de relaties (public affairs). Daarbij kijken wij ook naar de inzet van eigen mensen die naast de samenwerking in noordelijk verband de Friese lobby versterken."

Het rapport 'Publike Saken foar Fryslân' beschrijft de belangrijkste uitgangspunten met betrekking tot Public Affairs voor Fryslân. Public Affairs is een instrument in de gereedschapskist van de provincie, om doelen te behalen. Hierbij gaat het om een mix van belangenbehartiging en stakeholdermanagement. Een strategisch middel waarmee we inspelen op kansen en bedreigingen die voortkomen uit publiek-maatschappelijke veranderingen. Op basis van de strategische Public Affairs agenda kiezen we ervoor de lobby te focussen op vier primaire dossiers. Binnen deze dossiers zien wij grote kansen/bedreigingen, waarbij Fryslân specifieke belangen heeft die afwijken van andere stakeholders, of waarin de uitkomsten van beleidsprocessen direct impact hebben op de provincie. Dat zijn:

- Takomst fan de lânbou
- Fryslân berikber
- Regionale ekonomy: strukturele groei en brede wolfeart
- De Fryske noarm (derde van aardgasbaten)

Op dit moment verkennen wij in welke vormen van samenwerking de Friese belangen op deze dossiers het meest effectief behartigt kunnen worden, zoals toegezegd in de brief waarin wij uw Staten informeerden over de Samenwerkingsovereenkomst Public Affairs Sterk Noord Nederland.

Ook uw Staten spelen een belangrijke rol in effectieve belangenbehartiging voor Fryslân. Met uw partijconnecties kunt u een sleutelrol spelen in de Friese lobby. Graag verkennen wij ook met u, uw rol en het samenspel tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten waar het gaat over public affairs.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

voorzitter

secretaris

Publike Saken

foar Fryslân

Publieke Zaken

voor Fryslân

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Wat is Public Affairs?	3
1.2	Ontwikkelingen in Public Affairs	4
1.3	Randvoorwaarden	4
2.	Strategische PA-agenda	5
2.1	Bestuursakkoord 'Oparbeidzje foar Fryslân'	5
2.2	Fryslân in 2050	6
2.3	Public Affairs-agenda 2025-2027	6
2.3.1	Beslismodel Public Affairs	7
2.3.2	Primaire lobbydoelen	9
	Dossier: Takomst fan de lânbou	9
	Dossier: Fryslân berikber	10
	Dossier – Regionale ekonomy: strukturele groei en brede wolfeart	10
	Dossier - de Fryske noarm	10
	Positionering: Fryslân: omdat it hjirre krekt wat oars is. Moaier.	11
2.3.3	Secundaire lobbydoelen	11
2.3.4	Tertiare lobbydoelen	12
2.4	Instrumenten voor profilering van Fryslân	12
2.5	Gezamenlijke agenda's	14
2.5.1	Interprovinciaal (IPO)	14
2.5.2	Noord Nederland	14
2.5.3	Fryslân: F4	15
2.5.4	Fryske overheden (provincie, gemeenten, Wetterskip)	15
3.	De kernboodschap van Fryslân:	16
3.1	Het belang van een gezamenlijke kernboodschap	16
3.2	Van merkpositionering naar kernboodschap	17
3.3	De gezamenlijke kernboodschap: Fryslân: lokaal geworteld, (inter)nationaal verbonden	17

3.4	Onze principes voor een economisch sterke regio in een sterk Nederland en Europa	18
4.	Uitvoering	19
4.1	Public Affaris als gemeenschappelijke opdracht	19
4.1.1	Concernmanagement (CMT)	20
4.1.2	Gedeputeerde Staten (GS)	20
4.1.3	GS-ondersteuning	20
4.1.4	Public Affairs in Den Haag	20
4.1.5	Provinciale Staten (PS)	22
4.1.6	Public Affairs in Brussel	22

Hoofdstuk 1

Inleiding

Met Public Affairs spelen organisaties strategisch in op politieke besluitvorming en op veranderingen in de maatschappij en publieke opinie die van invloed zijn op het bereiken van de eigen doelstellingen. Om doeltreffend te kunnen zijn in Public Affairs is het noodzakelijk te opereren vanuit kracht en in samenhang (integraal). Dit rapport dient ertoe u mee te nemen in de Public Affairs van de provincie Fryslân.

1.1 Wat is Public Affairs?

Public Affairs is het handelen van organisaties, gericht op de beïnvloeding van het beleidsproces en de eigen maatschappelijke positie¹. Het is daarmee een instrument in de gereedschapskist van de provincie om de doelen te behalen. Bij Public Affairs gaat het om een mix van belangenbehartiging en stakeholdermanagement. Het is een strategisch middel waarmee organisaties inspelen op kansen en bedreigingen die voortkomen uit politiek-maatschappelijke veranderingen.

De focus ligt bij Public Affairs op communicatie over eigen belangen. De uitdaging is deze informatie op het juiste moment, in de juiste vorm bij de juiste mensen onder de aandacht te brengen. Hiervoor kunnen diverse acties worden ondernomen zoals events, werkbezoeken en gesprekken met beleidsmakers. Het is niet alleen gericht op de beleidsmakers en politici in Den Haag of Europa, maar ook op andere overheden, maatschappelijke partners, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Een goed georganiseerd samenspel tussen Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten, directie, management, woordvoerders/communicatieadviseurs, beleidsadviseurs en team Public Affairs is hiervoor noodzakelijk. Aan de hand van duidelijke doelstellingen werken zij gemeenschappelijk aan het meekrijgen van benodigde stakeholders. Public Relations richt zich op de publieke meningsvorming en heeft een nauw verband met Public Affairs. Ze verschillen van doelgroep, maar hebben veel synergie.

Als midden bestuur zit provincie Fryslân tussen de Rijksoverheid en de gemeenten in. De provincie voert lobbyactiviteiten uit, maar wordt ook belobbyd. Daarnaast heeft niet elke samenwerking meteen een lobbyvraag. Er wordt al snel vanuit gegaan dat samenwerken automatisch leidt tot gezamenlijk lobbyen. Lobby is een belangrijk middel om de strategie te verwezenlijken, maar lobby is niet dé strategie.

¹ Beroepsvereniging voor Public Affairs (BVPA)

1.2 Ontwikkelingen in Public Affairs

Public Affairs is in de afgelopen decennia veel veranderd. Politieke en maatschappelijke risico's en onzekerheden nemen toe, waardoor Public Affairs belangrijker wordt voor organisaties. Factoren zoals social media, laag vertrouwen in politici en uitstel van moeilijke keuzes door politici zorgen voor politieke onzekerheid. Als politici zich concentreren op de korte termijn, dreigen Public Affairs adviseurs dit ook te doen. Dit terwijl de veranderende omgeving juist vraagt om stevige verankering van lange termijnstrategie in de organisatie. Om Public Affairs zo goed mogelijk uit te voeren is een theoretisch raamwerk en gestructureerde aanpak nodig.

1.3 Randvoorwaarden

Een succesvol functionerend Public Affairs team vereist een strategie. Niet enkel op specifieke onderwerpen, maar een strategie die onderdeel is van de langjarige organisatievisie en strategie. Strategie is in de kern het maken van afwegingen en keuzes waar tijd en energie op in te zetten en dus ook beslissen wat je niet gaat doen. Public Affairs werkt nauw samen met communicatie, directie beleid en programma's, bestuurszaken en het bestuur. Het is belangrijk dat de organisatiestrategie ten grondslag ligt aan deze samenwerking zodat gezamenlijk kan worden gewerkt aan dezelfde doelen. Door heldere ambities en doelen te formuleren en een duidelijke koers te bepalen, kan Public Affairs efficiënt en effectief worden ingezet.

Hoofdstuk 2

Strategische PA-agenda

Focus doet ertoe. Beslissers in Den Haag en Brussel moeten weten waar de provincie Fryslân voor staat (profilering). Een goede lobby kan alleen functioneren met duidelijke focus. Niet alle belangrijke dossiers zijn ook meteen belangrijke lobbydossiers. Daarom is het van belang om van een strategische (lange termijn) agenda voor Fryslân een Public Affairs agenda af te leiden, met lobbydoelen op Rijks- en Europeesniveau.

2.1 Bestuursakkoord ‘Oparbeidzje foar Fryslân’

“Samen investeren is nodig om Fryslân verder te helpen. Investeren in elkaar, in relaties, in de samenleving. Zo werken wij aan het vertrouwen in de overheid. Als provincie willen wij daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Wij gaan naast inwoners staan die activiteiten organiseren. Wij helpen bedrijven om te vernieuwen. Wij ondersteunen besturen van verenigingen en organisaties. Op dat soort zaken leggen wij de nadruk. Het geven van vertrouwen staat voorop. Dat vinden wij belangrijker dan controleren. Mensen plaatsen wij centraal in het provinciale beleid. Iedereen die hier woont en komt, moet zich hier welkom en thuis voelen. Je mag zijn wie je bent.”

De relatie met het Rijk en de Europese Unie moet beter. Het rapport Elke regio telt! vraagt een gedegen aanpak hoe wij denken dat het Rijk en de Europese Unie kunnen zorgen dat de regionale verschillen verkleinen en verdwijnen. Wij moeten samen een vuist maken en daarmee zo nodig op tafel slaan.”²

Het bestuursakkoord 2023-2027 kent de volgende zes pijlers:

- Investeren in elkaar
- Investeren in landbouw en natuur
- Investeren in de woonomgeving
- Investeren in schone energie
- Investeren in werkgelegenheid
- Investeren in de samenleving

² Bestuursakkoord ‘Oparbeidzje foar Fryslân’ 2023-2027, coalitie BBB, CDA, FNP, CU, aangenomen in PS op 19 juli 2023

2.2 Fryslân in 2050

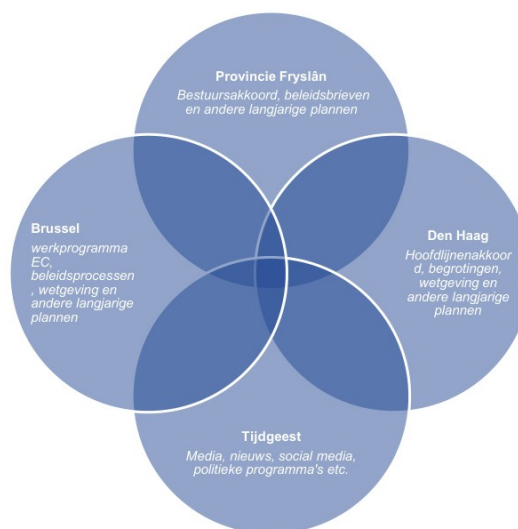
De provincie heeft een belangrijke rol als het gaat om ruimtelijke ordening. De vernieuwde Provinciale Omgevingsvisie (POVI) is aangekondigd in het Bestuursakkoord. Deze vernieuwing is nodig om de grote vraagstukken bij elkaar te brengen, die een claim op de beschikbare ruimte leggen. Vraagstukken rond energie, woningbouw, landbouw maar ook het landelijk gebied. We hebben meer ruimte nodig dan dat beschikbaar is. Gedeputeerde Staten heeft de Contourenschets voor de Omgevingsvisie vastgesteld. De contourenschets vormt de opmaat naar de nieuwe POVI die medio 2026 wordt voorgelegd aan Provinciale Staten. Wat voor provincie is Fryslân in 2050 en daarna? In de POVI worden afspraken gemaakt over de toekomst van provincie Fryslân.

2.3 Public Affairs-agenda 2025-2027

De Public Affairs agenda is vormgegeven aan de hand van het Bestuursakkoord, de startnotitie POVI, de communicatiestrategie, beleidsbrieven en doorlopende langjarige programma's. Aan het begin van een nieuwe bestuursperiode wordt de Public Affairs agenda bijgesteld n.a.v. beschreven doelen in het Bestuursakkoord. Maar ook aangepaste akkoorden zoals een Regeerprogramma of maatschappelijke ontwikkelingen kunnen zorgen voor een tussentijdse herijking van de Public Affairs agenda. De Public Affairs agenda wordt jaarlijks in het voorjaar met het provinciebestuur geëvalueerd.

In de Public Affairs agenda staan onderwerpen waar Fryslân grote waarde aan hecht en waar structurele en proactieve inzet op Public Affairs nodig is om het Fryske belang berhartigt te krijgen in Den Haag of Brussel. De opgenomen onderwerpen zeggen niets over het al dan niet belangrijk zijn van onderwerpen die niet zijn opgenomen in de agenda. Het zegt iets over de noodzaak van lobbyinzet om het belang te behartigen. Op dossiers waar de beleidslijn van Fryslân synchroom loopt met Den Haag of Brussel is structurele en proactieve lobbyinzet niet nodig. De Public Affairs prioritering staat dus niet gelijk aan de algehele prioritering die door GS ism PS is gemaakt.

Er zijn vier velden genaalyseerd: provincie Fryslân, Den Haag en de tijdgeest. Waar deze terreinen elkaar kruisen zit de invloed. Brussel is in dit document integraal geanalyseerd.

2.3.1 Beslismodel Public Affairs

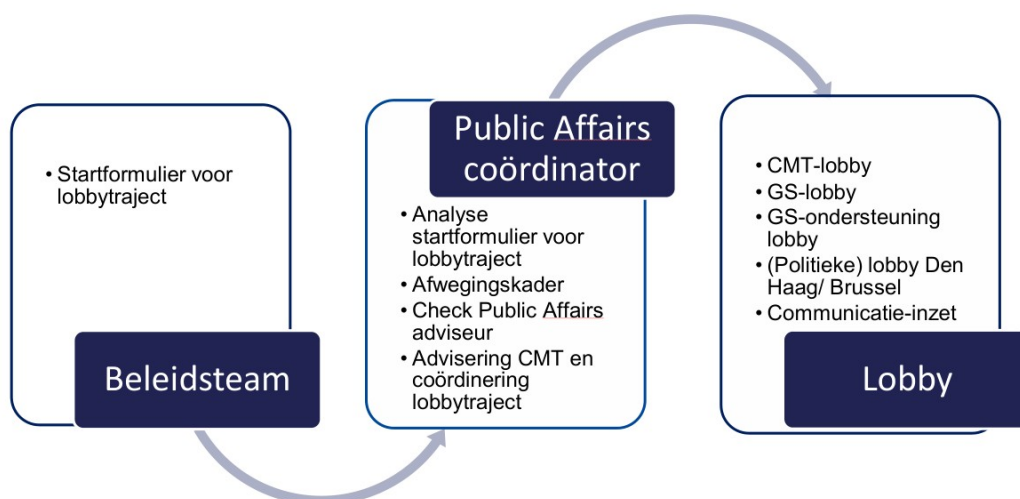
Er is een inventarisatie gedaan binnen de provincie van mogelijke lobbyvragen. Al deze lobbyvragen zijn verzameld en gewaardeerd n.a.v. onderstaand beslismodel.

Om de capaciteit die beschikbaar is zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten is een prioritering van deze groslijst noodzakelijk. De groslijst is geprioriteerd op basis van volgende criteria:

De lobbydoelen zijn gescoord op basis van de hierboven weergegeven criteria (die niet persé in deze volgorde gehanteerd worden). Vervolgens is gekeken naar de samenhang tussen de verschillende lobbyspeerpunten. Rond bepaalde lobbydoelen blijkt er clustering van lobbyspeerpunten te bestaan. Bij de clustering van verschillende lobbyspeerpunten die duidelijk samenhang vertonen rond thema's wordt gesproken van dossiers.

In de Public Affairs aanpak van de provincie Fryslân staat volgordeelijkheid centraal. Voordat we ons verbinden aan een samenwerkingsverband, een 'coalition of the willing' of een andere vorm van collectieve belangenbehartiging, bepalen we eerst waarom een lobbydoel van belang is voor Fryslân. Dit betekent dat we scherp analyseren hoe een dossier bijdraagt aan onze provinciale belangen. Pas daarna kijken we naar onze positie binnen het stakeholderspeelveld: wie zijn onze natuurlijke bondgenoten, waar liggen strategische samenwerkingen en welke rol nemen we in? Deze volgorde waarborgt dat onze lobbydoelen niet alleen effectief zijn, maar ook verankerd blijven in de unieke identiteit en ambities van Fryslân.

2.3.2 Primaire lobbydoelen

Primaire dossiers zijn dossiers met grote kansen/bedreigingen waarin Fryslân specifieke belangen heeft die afwijken van andere stakeholders, of waarin de uitkomsten van beleidsprocessen direct impact hebben op de provincie. Tegelijkertijd zijn deze dossiers strategisch verweven met andere thema's waar Fryslân zich mee bezighoudt. Denk aan defensie: op het eerste gezicht geen provinciaal dossier en dus ook geen primair vraagstuk, maar wat defensie doet in de provincie raakt wél aan ruimtelijke ordening, infrastructuur en werkgelegenheid. Onze kijk op primaire dossiers beïnvloedt daarmee ook de secundaire en tertiaire dossiers. 'Elke regio telt' kan worden gezien als een rode draad door de primaire dossiers.

Dossier: Takomst fan de lânbou

Wij Friezen zijn trots op ons unieke, landelijke gebied met een sterk eigen karakter. Tegelijkertijd staan we voor grote opgaven, waarbij de stikstofproblematiek een centrale rol speelt. Deze uitdaging vraagt om een krachtige inzet van provincie Fryslân om op te komen voor de Friese belangen: voor de voorzieningen en leefbaarheid op het platteland, voor onze landbouw – die diep geworteld is in onze regio – én voor onze natuur.

Het is van essentieel belang dat stikstofruimte die in Fryslân vrijkomt, ook daadwerkelijk hier beschikbaar blijft. Daarbij mogen we één groep in het bijzonder niet uit het oog verliezen: de PAS-melders en andere boeren in knelsituaties. Zij verkeren al lange tijd in onzekerheid. Wij vinden dat het Rijk snel moet zorgen voor structurele legalisatie van deze groep.

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) speelt een sleutelrol in de lobby rondom het landelijk gebied. Voor Fryslân is het nu van groot belang om nauw aan te sluiten bij deze lobby. In aanloop naar de verkiezingen is het moment daar om de druk maximaal op te voeren en werk te maken van het doorbreken van het stikstofslot. Dit vraagt om politieke prioriteit voor het stikstofdossier vanuit provincie Fryslân. Lobby wordt dus voornamelijk gedaan via een samenwerkingsverband, maar gezien het gewicht van het dossier is het een primair dossier.

Dossier: Fryslân berikber

Op gebied van bereikbaarheid speelt in de jaarlijkse cyclus rond het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) een aantal concrete projecten. Focus van de Public Affairs inzet op dit dossier is om het brede verhaal over de bereikbaarheid van Fryslân voor het voetlicht te brengen. Dit heeft als doel om de Fryske projecten beter te laten landen tijdens de onderhandelingen en verdeling van financiële middelen. Projecten zoals:

- de Lelylijn,
- HRMK,
- Elektrificatie van spoorlijnen
- en de Fryske bruggen

Dossier – Regionale ekonomy: strukturele groei en brede wolfeart

Fryslân zet in op structurele investeringen die de regionale ekonomie versterken en bijdragen aan brede welvaart. Dit betekent niet alleen toegang krijgen tot nationale en Europese investeringsfondsen, maar ook zorgen dat deze middelen daadwerkelijk in Fryslân worden geïnvesteerd

Door deze aanpak borgen we dat investeringen niet versnipperen, maar bijdragen aan het versterken en uitbreiden van sterke kennis- en innovatiecentra in Fryslân zoals we die hebben in de watertechnologie, als circulaire voorloper en meest innovatieve landbouw province. Voor de provincie betekent dit bijvoorbeeld dat we er op inzetten dat Europees geldt regionaal verdeeld wordt; en dat we bij het investeren in clusters zoals Innovatiecluster Drachten in de spotlights zetten. Dit is cruciaal om de regionale ekonomie duurzaam te ontwikkelen, werkgelegenheid te stimuleren en Fryslân als innovatieve en competitieve regio op de kaart te zetten.

Dossier - de Fryske noarm

In het bestuursakkoord is opgenomen dat Fryslân de Fryske norm wil, namelijk een derde van de lusten als het gaat om Mijnbouwbaten. Er is door REBEL onderzoek gedaan ‘Lustenverdeling mijnbouw’. Er is onderzoek gedaan naar verschillende modellen om opbrengsten/lusten van mijnbouwactiviteit anders te verdelen en besteden om deze meer te laten landen in de lokale omgeving waar de mijnbouwactiviteiten plaatsvinden. Het kiezen voor een ander herverdeelmiddel is inherent aan een politieke keuze. Fryslân levert met het verminderen van de gaswinning in Groningen het meeste gas van Nederland.

Ook wat betreft andere energieprojecten in Noord Nederland staan we voor de ‘Fryske norm’; het Noorden is geen wingewest voor de Randstad, en voordat de Nederlandse Staat nieuwe exportprojecten opzet moet er goed worden gekeken naar de impact en structurele winst voor de regio's waar deze projecten worden uitgevoerd. We willen structureel meeprofiten, is dat niet in de baten dan is het wel in de opbrengst – aansluiting op energienetwerken – of afzien van deze investeringen ten behoeve van de mienskip en de natuer.

Positionering: Fryslân: omdat it hjirre krekt wat oars is. Moaier.

Naast dossierspecifieke inzet is positionering een belangrijk primair belang binnen Public Affairs. Fryslân heeft unieke kenmerken waarmee het zich binnen nationale en Europese contexten kan onderscheiden.

Ten eerste is de positie van het Fries als volwaardige, gewortelde regionale taal binnen Nederland en Europa bijzonder. Deze taalrijkdom vormt een krachtige ingang voor bredere thematische agendering. Bezoeken aan de provincie – al dan niet in Europees of rijksverband – bieden kansen om het belang van onze ondernemers, samenleving en identiteit zichtbaar te maken. Net als een primair dossier, kan sterke positionering een impact hebben die over dossiers heen gaat.

Een tweede onderscheidende eigenschap is de kracht van de mienskip. De Friese samenleving wordt gekenmerkt door een aanpakmentaliteit, een coöperatieve houding en de drang tot betekenisvol handelen. Dit maakt dat innovaties zoals de circulaire economie hier snel en breed worden omarmd. De kracht van samenwerking – oparbeidzje – is een essentieel onderdeel van onze maatschappelijke en bestuurlijke identiteit. Diezelfde kracht helpt ons ook bij het positioneren van dossiers: het toont Fryslân als een provincie waar beleid in de praktijk werkt, gedragen wordt en maatschappelijke meerwaarde heeft.

2.3.3 Secundaire lobbydoelen

Secundaire dossiers zijn dossiers met een duidelijke lobbyvraag voor Fryslân, maar vragen om drie redenen geen permanente aandacht of grote inzet. Ten eerste hebben ze een vaste en voorspelbare cyclus van beïnvloeding, zoals de herverdeling van EU-fondsen (denk aan de cohesiefondsen en landbouwgeld die eens per zeven jaar plaatsvindt) of programma's zoals Bestjoersôfspraak Fryske taal en kultuer (BFTK), Culturele basisinfrastructuur (BIS), die periodiek worden herzien.

Ten tweede kunnen ze juist incidenteel spelen, waarbij lobby inzet alleen nodig is wanneer zich een relevante ontwikkeling voordoet. Zoals aanpassing van het provinciefonds, Thialf, de verdeling van Rijksmiddelen voor woningbouw etc.

De derde reden om een dossier als secundair te beschouwen, is wanneer uit een stakeholderanalyse blijkt dat Fryslân een specifiek belang heeft binnen een breder dossier, maar zich op het grotere geheel vooral richt op medewerking en monitoring van ons belang binnen een samenwerkingsverband. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bereikbaarheid, financiering het maatwerk voor de Wadden. In deze gevallen ligt de nadruk op het bewaken van belangen en strategische positionering binnen samenwerkingsverbanden. Dit vraagt om een scherpe vinger aan de pols en het tijdig agenderen van Fryske belangen, zodat we op cruciale momenten effectief invloed kunnen uitoefenen en kansen optimaal benutten.

2.3.4 Tertiare lobbydoelen

Dit zijn dossiers waarin de provincie Fryslân een belang heeft, maar geen primaire trekker is – hierin vallen belangen van Friese stakeholders zoals de gemeenten, kennisinstellingen en ondernemers die niet direct raken aan de kerntaken van de provincie. Ze spelen doorlopend en kunnen verschillende, wisselende kwesties omvatten. Vaak gaat het om onderwerpen waarop snel moet worden geschakeld of waar een gerichte, korte interventie volstaat om het Fryske belang te borgen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Steun lobby Universiteit van het Noorden m.bt. de Wet Internationalisering in balans.
- Mede ondertekenen petitie “Continu, voorspelbaar en toekomstgericht plasticsbeleid”
- Steun lobby Wetsus voor structurele financiering.

2.4 Instrumenten voor profilering van Fryslân

Om het Fryske profiel in Den Haag uit te dragen en het netwerk van de provincie op orde te hebben voor belangenbehartiging staan diverse instrumenten ter beschikking.

Contact met (Fryske) Kamerleden: het onderhouden van contact met de Kamerleden ligt zowel bij het provinciebestuur als de Public Affairs adviseurs. Veelal heeft het provinciebestuur via het eigen (partij)netwerk hier al contact mee. Het heeft de voorkeur om politieke contacten van het provinciebestuur buiten het eigen (partij)netwerk in afstemming te laten plaatsvinden met de Public Affairs adviseur(s). De Public Affairs adviseur staat daarnaast op de benodigde terreinen ook zelf rechtstreeks in contact met Kamerleden en hun (beleids- of persoonlijk-) medewerkers.

Eerst wordt specifiek aandacht besteed aan de relatie met de Fryske Kamerleden. Zij zitten allemaal op een gezagspositie en dicht bij het vuur. Zij kunnen dan ook als schakel optreden in verbinding tot andere Kamerleden en eventueel tot bewindspersonen. Het is dan ook wenselijk om de Fryske Tweede Kamerleden aan te spreken als regionale ambassadeurs. Zij kunnen goed optreden als pleitbezorger voor de Fryske kansen en uitdagingen. Bij het relatiebeheer met de Fryske Kamerleden ligt de focus op activiteiten en bijeenkomsten met een breed Frysk karakter zoals werkbezoeken, ‘informele’ bijpraat momenten tijdens ontbijt of lunchsessies, de jaarlijkse Rede fan Fryslân en natuurlijk het Frysk sûpke in Den Haag.

Contact met bewindspersonen: het onderhouden van contact met bewindspersonen ligt bij provinciebestuur. Zij ontmoeten de bewindspersonen veelal bij structurele overleggen of incidentele afspraken. De inhoudelijk betrokken medewerkers bereiden dit soort contactmomenten voor in afstemming met de Public Affairs coördinator en adviseur.

Zichtbaarheid Public Affairs adviseur en contact met Haagse stakeholders: het is voor het onderhouden van contact met Kamerleden en medewerkers belangrijk om de Public Affairs adviseurs hen geregeld te laten treffen. Niet alle ontmoetingen zijn gepland, veel ontmoetingen berusten op toeval en een goed netwerk. Het is dan ook cruciaal om de Public Affairs adviseur aanwezig te laten zijn in Den Haag (en

Brussel). In de Haagse netwerken treffen de Public Affairs adviseurs overigens niet alleen Kamerleden, maar ook verschillende partners die de Fryske lobby kunnen versterken. Contacten met branche- en belangenorganisaties die in Den Haag opereren zijn gedeeltelijk belegd bij de inhoudelijke beleidsafdelingen. Indien het gaat om Public Affairs inzet worden de Public Affairs adviseurs hierbij betrokken. Het is hun taak om op de primaire dossiers een goed ontwikkeld netwerk op te bouwen bij de Haagse 'opiniemakers'. Dit zorgt voor een stevigere positie bij de belangenbehartiging, het aangaan van (gelegenheids-)coalities in de lobby en een betere informatiepositie. Het werkveld van de Public Affairs adviseur is qua uitvoering grotendeels in Den Haag. Daar functioneren zij als accounthouder en aanspreekpunt. Regelmatige aanwezigheid op het provinciehuis en een nauwe relatie met de Public Affairs coördinator (die tevens een Fries netwerk onderhoudt) is daarbij vereist.

Inkomende werkbezoeken: Om de Fryske opgaven onder de aandacht van Den Haag te brengen worden werkbezoeken in de regio georganiseerd. De opgaven en benodigde oplossingen blijven beter en langer hangen bij bewindspersonen, top-ambtenaren en Kamerleden als ze deze zelf hebben ervaren, met de voeten in de klei. Werkbezoeken vervullen een belangrijk onderdeel van de lobby strategie op de primaire dossiers. Op de secundaire en tertiaire dossiers worden werkbezoeken ingezet wanneer daar behoefte aan is. Er worden jaarlijks minstens vier inkomende werkbezoeken georganiseerd in de provincie Fryslân. De organisatie wordt indien mogelijk samen met regionale partners opgepakt. *Evenementen:* ook Fryslân maakt gebruik van verschillende evenementen voor het brede relatiemanagement.

- *SG/DG-bijeenkomst:* Een jaarlijks bijeenkomst waarbij de SG/DG's van de verschillende ministeries worden uitgenodigd. Dit wordt georganiseerd met ons strategisch partners van de F4.
- *Frysk sûpke en Fryslândeï:* jaarlijks het Frysk Sûpke in Den Haag en de Fryslândeï in Brussel georganiseerd. De doelstelling is om in contact te treden met (politieke)stakeholders. Het draait om het onderhouden van een netwerk en profilering van de provincie.
- *Events samenwerkingsverbanden:* binnenverschillende samenwerkingsverbanden worden events georganiseerd. De rol en inzet verschilt per event en per jaar. Voorbeelden zijn: het Waddendiner, Prinsjesdagontbijt, Noord in Nieuwspoort, Noordelijk Convent (4x per jaar), Prins Claus Concert, Noordelijk verkiezingsdebat (bij verkiezingen), afscheid Noordelijke Kamerleden (na verkiezingen), EWRC en Pre-Prinsjesdagborrel.
- *Friese (sport)evenementen:* grote evenementen in en buiten de provincie Fryslân, worden ook ingezet om de contacten met Haagse stakeholders te versterken. Daarbij is te denken aan evenementen tijdens de Friese sportzomer, Europese- en Wereldkampioenschappen in Thialf en evenementen rond de typisch Friese sporten. Indien mogelijk wordt een relevant netwerk uitgenodigd om naast ontspanning en een laagdrempelige ontmoeting ook een Fryske opgave te agenderen of onderstrepen.

2.5 Gezamenlijke agenda's

Samenwerkingen zijn een essentieel onderdeel van effectieve lobby, maar de inhoud – de gezamenlijke doelstelling – staat altijd voorop. Wanneer een dossier primair voor Fryslân is, zoeken we strategische partners die ons standpunt kunnen versterken en een gezamenlijk geluid kunnen uitdragen. Inhoud gaat dus voor de vorm.

Samenwerking is vooral waardevol wanneer een bredere coalitie de impact vergroot. Door slimme allianties aan te gaan, zorgen we ervoor dat het Fryske belang krachtig wordt vertegenwoordigd en beter landt in beleidsprocessen.

Het verschil tussen lobbyen en interbestuurlijke samenwerking

Bij gedeelde opvattingen tussen de overheidslagen volstaat een interbestuurlijk samenwerkingsproces. Wanneer er echter verschil van inzicht bestaat over de doelen of de weg om deze te bereiken, kan Public Affairs worden ingezet om via belangenbehartiging en overleg tot overeenstemming te komen met de andere bestuurslagen.

2.5.1 Interprovinciaal (IPO)

De provincies hebben op veel terreinen overeenstemming over de onderwerpen waarvoor zij de hulp van het Rijk nodig denken te hebben. Het IPO is een standaard gesprekspartner voor het Rijk als zij met lagere overheden wil spreken. Rond deze onderwerpen wordt binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) gezamenlijk richting het Rijk opgetrokken in de belangenbehartiging. De afstemming hierover vindt plaats binnen de AAC-BAC overleggen op de verschillende terreinen van mobiliteit tot cultuur. Het IPO heeft vervolgens de coördinatie van de Public Affairs in handen indien tien of meer provincie hetzelfde standpunt delen. Provinciale Public Affairs adviseurs zijn hiermee ook (mede)verantwoordelijk voor de uitvoering en advisering op één of meerdere IPO dossiers. Op basis van de Fryske Public Affairs agenda is sluit de Public Affairs adviseur aan bij de relevantie lobbyoverleggen. Het IPO heeft 2 fte Public Affairs adviseurs in dienst.

2.5.2 Noord Nederland

In Noord Nederlands verband hebben we tot en met 2025 samengewerkt door middel van de inzet van een gezamenlijk team. In de toekomst blijven de noordelijke provincies een van de preverente partners als het gaat om het samen optrekken in de lobby. Dat krijgt echter een andere vorm: we werken samen vanuit een stevige Friese basis in gelegenheidscollectieven met een gezamenlijk belang.

2.5.3 Fryslân: F4

De gemeenten met de grootste kernen in Fryslân – Leeuwarden, Súdwest-Fryslân, Smallingerland en Heerenveen – spelen een sleutelrol in de Fryske ekonomie, werkgelegenheid en stedelijke ontwikkeling. Door in de lobby samen op te trekken, versterken we de Fryske positie richting Den Haag en Brussel. De F4 heeft te maken met gedeelde opgaven op het gebied van bereikbaarheid, woningbouw, ekonomie en duurzaamheid. Een gezamenlijke inzet zorgt voor een krachtiger en consistentere geluid binnen beleidsprocessen en vergroot de kans op succesvolle beïnvloeding en investeringen in Fryslân.

Bij samenwerking met de F4 staat de gezamenlijke doelstelling voorop. De inhoud gaat vóór de vorm: gezamenlijke lobby kan zowel tijdelijk als structureel zijn, maar is alleen zinvol als de belangen en doelen daadwerkelijk op één lijn liggen. Een gedegen stakeholderanalyse is daarbij essentieel. Door op de juiste momenten de krachten te bundelen, zorgen we ervoor dat het Fryske belang sterker wordt vertegenwoordigd en beter landt in nationale en Europese beleidsprocessen.

Los van de relevantie voor de F4, blijven wij vanzelfsprekend oog houden voor de andere veertien Friese gemeenten en Wetterskip Fr

2.5.4 Fryske overheden (provincie, gemeenten, Wetterskip)

Ook met Wetterskip Fryslân en andere coalitions of the willing werken we samen waar dat onze belangen versterkt. De vorm van samenwerking hangt af van het dossier en de strategische meerwaarde. Door gericht de krachten te bundelen, zorgen we voor een effectievere lobby en een sterker Fryske geluid.

Hoofdstuk 3

De kernboodschap van Fryslân:

Fryslân is een merk. Dat merk is geladen door de eeuwen heen en wordt iedere dag opnieuw geladen door wat wij doen en wat wij - en anderen - zeggen. We moeten bewuster omgaan met het beeld van Fryslân. Zowel in Fryslân zelf als (ver) daarbuiten. Deze merkpositionering dient ter ondersteuning van onze eigen identiteiten, onze eigen verhalen en onze eigen proposities. Als individuen, als organisaties en als overheden. Als een iepen mienskip.

Het is een fundament waarop we kunnen bouwen als we zelf samen doen. Hieraan werkten inwoners van Fryslân mee, Friezen uit de kunst- en cultuursector, de wetenschap, het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid. Maar ook Friezen die buiten de grenzen van de provincie en Nederland actief zijn.³

In coöperatie Fryslân wachten we niet af,
maar gaan we zélf en samen aan de slag
om het juiste te doen: zelf samen doen

3.1 Het belang van een gezamenlijke kernboodschap

In het kader van de Public Affairs strategie voor Fryslân is een gezamenlijke kernboodschap van essentieel belang. Public Affairs draait om het strategisch beheren van beeldvorming, belangen en doelstellingen, en het effectief beïnvloeden van beleidsprocessen. Een duidelijke kernboodschap vormt hierbij de rode draad: het zorgt voor consistentie in onze communicatie, maakt onze belangen herkenbaar voor beleidsmakers en versterkt de impact van onze lobby-inspanningen.

Een gezamenlijke kernboodschap verbindt de missie, visie en strategische doelen van Fryslân met hoe we extern communiceren. Dit voorkomt versnippering, vergroot onze geloofwaardigheid en biedt een helder kader voor gesprekken met nationale en Europese partners. Het is niet alleen een communicatief hulpmiddel, maar een strategisch instrument om onze positie te versterken en onze ambities te realiseren.

³ De merkpositionering is ontwikkeld door [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] in opdracht van Innovatiepact Fryslân (2024) en in dit hoofdstuk overgenomen.

3.2 Van merkpositionering naar kernboodschap

De kernboodschap voor onze Public Affairs Strategie wordt direct gevoed door de merkpositionering van Fryslân. Het merk Fryslân is gebouwd op drie kernwaarden: *zelf*, *samen*, *doen*. Deze waarden weerspiegelen de Fryske identiteit en bepalen hoe we opereren — zelfstandig en ondernemend, verbindend en coöperatief, met een focus op betekenisvolle acties.

- *Zelf*: We zijn positief dwars, nuchter en autonoom. Fryslân wacht niet af; we nemen initiatief, bouwen aan circulaire oplossingen, en werken vanuit onze eigen kracht.
- *Samen*: Coöperatie zit in ons DNA. Oparbeidzjen — samenwerken op basis van gelijkwaardigheid — is hoe wij regionale, nationale en Europese uitdagingen aanpakken. Van energievoerders tot natuurbeheer: onze samenwerking is duurzaam en effectief.
- *Doen*: In Fryslân telt niet alleen wát we doen, maar waarom we het doen. We streven naar brede welvaart, waarbij economische ontwikkeling hand in hand gaat met sociale cohesie en een gezonde leefomgeving.

Deze kernwaarden vormen de basis voor onze kernboodschap en zorgen ervoor dat we Fryslân's identiteit laten doorklinken in onze Public Affairs-aanpak.

3.3 De gezamenlijke kernboodschap: Fryslân: lokaal geworteld, (inter)nationaal verbonden

Fryslân is ús thús. Hier werken we vanuit onze eigen kracht aan oplossingen voor nationale en Europese uitdagingen. We zijn de gelukkigste provincie van Nederland, waar ondernemerschap, taal, cultuur en ruimte samenkomen in een unieke balans. Onze kracht ligt in doen: in het koppelen van lokale innovatie aan brede welvaart. Of het nu gaat om circulaire economie, watertechnologie of landbouw, Fryslân laat zien hoe regionale oplossingen bijdragen aan een duurzame toekomst.

Wat Fryslân onderscheidt, is hoe we samenwerken: oparbeidzjen. Dit is meer dan een werkwijze; het is een mentaliteit. We bouwen op de kracht van de mienskip – de diepgewortelde samenwerking waarin iedereen bijdraagt en verantwoordelijkheid neemt. We verbinden overheden, kennisinstellingen en ondernemers om samen structurele oplossingen te realiseren, met oog voor het grotere geheel.

Deze ambitie brengt uitdagingen met zich mee. Beperkende wet- en regelgeving, de druk op bereikbaarheid en de complexe keuzes rond energie en ruimtelijke ordening raken niet alleen Fryslân, maar heel Nederland en Europa. Dat vraagt om samenwerking en maatwerk. Provinsje Fryslân is een krachtige schakel tussen regio, Rijk en Europa. Wij geloven dat goed beleid begint bij de regio – dichtbij de mensen en bedrijven die verandering waarmaken.

3.4 Onze principes voor een economisch sterke regio in een sterk Nederland en Europa

Europees geld, regionaal besteden: Fryslân is een proeftuin voor de EU, waar innovatieve oplossingen voor klimaat, water en circulaire economie worden getest. Europese middelen moeten lokaal ingezet worden voor maximale impact.

Eerlijke verdeling van middelen: Rijksinvesteringen moeten niet alleen gebaseerd zijn op de huidige economische kaart, maar ook op toekomstige groei en brede welvaart, met een eerlijke verdeling tussen regio's. Onderdeel daarvan is ook de Fryske norm: Rijksprojecten op Fryske grond moeten blijvend bijdragen aan brede welvaart – niet alleen economisch, maar ook sociaal en ecologisch.

Samen bouwen we aan de Fryske Dream: een toekomst waarin we koesteren wat Fryslân uniek maakt, terwijl we bijdragen aan oplossingen voor de wereld. Fryslân neemt initiatief, zoekt samenwerking en zet door. Dát is hoe we Fryslân mooier en sterker maken!

Deze kernboodschap verenigt onze merkpositionering met onze Public Affairs strategie. Het biedt beleidsmakers en partners een helder kompas: Fryslân is niet alleen een provincie met een sterke identiteit, maar ook een betrouwbare partner voor gezamenlijke vooruitgang.

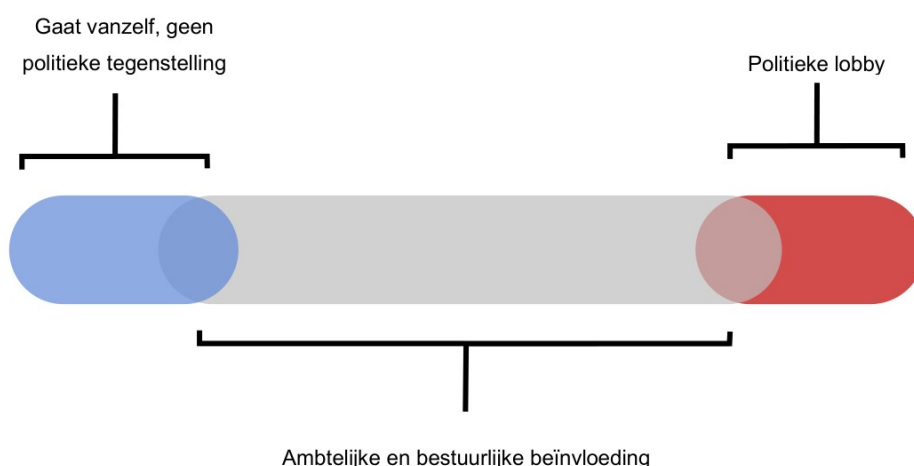
Hoofdstuk 4

Uitvoering

Public Affairs heeft als doel een organisatie te positioneren in een maatschappelijk kader of binnen een beleidsproces. De boodschappen worden gevormd vanuit de inhoud: de strategie, doelstelling en (kern)taken van een organisatie. De lobbyboodschappen moet zich aanpassen aan de doelgroep en/of het besluitvormingsproces. Bij lobby specifiek betekent dit dat kennis van beleidsprocessen en politieke procedures, evenals het kiezen van het juiste moment, cruciaal zijn. Het draait om het afstemmen van de juiste boodschap, op het juiste moment, door de juiste persoon, naar de juiste ontvanger. Om dit te realiseren, is een goede interne organisatie, voorbereiding en afstemming essentieel. Het is belangrijk duidelijke rollen en taken te definiëren.

4.1 Public Affairs als gemeenschappelijke opdracht

Bij Public Affairs gaat het, zoals in de Public Affairs strategie wordt geschetst, om een samenspel tussen Public Affairs adviseurs en coördiantoren, beleidsexperts, communicatiemedewerkers, directieleden en bestuurders. Er zijn bij deze groepen dan ook meerdere rollen verantwoordelijkheden belegd.

4.1.1 Concernmanagement (CMT)

Als concernmanagement is het CMT in zijn geheel verantwoordelijk voor de strategische Public Affairs inzet van de provincie Fryslân. Het CMT heeft inzicht in de Public Affairs agenda en de prioritering en bewaakt de samenhang met andere dossiers en trajecten. Het is aan het CMT om te zorgen dat er voldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van deze Public Affairs strategie. De Public Affairs coördinator en adviseur informeren CMT over concern brede kansen of risico's voor Fryslân, zoals nieuwe fondsen, deals of overwegingen vanuit Den Haag en Brussel. Het is aan het CMT om vervolgens de opdracht voor verdere uitwerking en/of acties hiervoor in de organisatie te beleggen. Public Affairs blijft hierbij adviserend betrokken om een goede lobby te borgen. Stafhoofd Bestuurszaken is binnen het CMT portefeuillehouder Public Affairs en zit deze 'Public Affairs bijpraat' voor. CMT leden zijn als domeinmanager opdrachtgever en verantwoordelijk voor de voortgang op de Public Affairs dossiers binnen hun domein. Ook is het CMT is in te zetten voor Public Affairs acties, zoals stakeholder management op directionniveau en hoog-ambtelijke lobby bij ministeries.

4.1.2 Gedeputeerde Staten (GS)

GS lobbyt zelf en maakt hierbij gebruik van haar politiek-bestuurlijke netwerk. De voortgang op primaire en secundaire dossiers wordt door het college regelmatig besproken. GS wordt door de Public Affairs adviseurs bijgepraat over de primaire en secundaire dossiers en de overige actuele speerpunten voorafgaand aan de GS vergadering. Jaarlijks herijkt GS de Public Affairs agenda met primaire, secundaire en tertiaire dossiers. Hierbij is het ook mogelijk om lobby speerpunten op en af te voeren.

4.1.3 GS-ondersteuning

Bestuursadviseurs: monitoren naast domeinmanagers binnen de provincie op potentiële lobby doelen en zijn op de hoogte van de relevante ontwikkelingen op de lobby speerpunten binnen hun portefeuilles. De communicatieadviseur en woordvoerders bepalen samen met de Public Affairs adviseur de communicatie- en media aanpak op de primaire en secundaire lobby dossiers.

Beleidsmedewerkers, projectleiders en opgavemanagers: de inhoudelijke experts zijn verantwoordelijk voor monitoring van de ontwikkelingen op hun beleidsvelden. Zij doen onderzoek naar opkomende lobbydoelen. Dit stemmen zij af met de Public Affairs coördinator. Inhoudelijke bijdrage voor de Public Affairs inzet komt bij hen vandaan. Zij onderhouden contact met het ministerie en betrokken stakeholders en delen relevante informatie in de provincie.

4.1.4 Public Affairs in Den Haag

Public Affairs valt binnen de stafafdeling Bestuurszaken. Zijn fungeert als spin in het web voor lobby en Public Affairs. De Public Affairs adviseur, coördinator en communicatieadviseur bewaken de voortgang en ontwikkelingen van de Public Affairs strategie en de lobbydoelen in samenhang en voorkomen dubbelingen in acties. Public Affairs signaleert of dossiers goed lopen en adviseert daarover aan CMT.

Public Affairs coördinator (PAC): de Public Affairs coördinator is op strategisch niveau adviseur voor het college van GS en CMT waar het gaat om Public Affairs. De Public Affairs coördinator adviseert strategisch, zowel op de (primaire, secundaire en tertiaire) lobbydossiers als dossieroverstijgend. Het opstellen en herijken van de Public Affairs agenda is hierbij van belang. De rol is structureel en actief op primaire en secundaire dossiers (in gezamenlijkheid met Public Affairs adviseur) en meer ad-hoc, meedenkend en faciliterend op de tertiaire dossiers. De Public Affairs coördinator speelt een belangrijke rol in het houden van overzicht over de lobbyvragen vanuit de organisatie; haalt daarvoor de lobbyvragen/doelen op en is het eerste aanspreekpunt betreffende Public Affairs. Om het overzicht te behouden doet de Public Affairs coördinator per kwartaal een check-in bij de team-/domeinmanagers. Ook helpt de Public Affairs coördinator collega's bij het ontwikkelen in netwerkvaardigheden, en het aanscherpen van de politieke antenne en strategisch inzicht. De Public Affairs coördinator adviseert en coördineert binnen de SNN-structuur (LCO, DO, BO) en onderhoudt een eigen netwerk (NNL, F4, Public Affairs adviseurs maatschappelijk middenveld Fryslân). De Public Affairs adviseur is regelmatig in Den Haag, om binding met het Haagse te houden.

Public Affairs adviseur (PAA): de Public Affairs adviseur / Fryske lobbyist, heeft standplaats Den Haag. Hij/zij houdt de landelijke politieke ontwikkelingen in de gaten en vertaalt dit naar een advies indien nodig. Denk aan belangrijke beleidswijzigingen of financieringskansen. Daarnaast adviseert de Public Affairs adviseur over de haalbaarheid van lobbydoelen (opgehaald door Public Affairs coördinator) en is adviseur van de primaire, secundaire en tertiaire lobbydossiers. De Public Affairs adviseur volgt en analyseert de voor Fryslân belangrijkste kamerdebatten en beïnvloedt het politieke proces door in te spelen op procedures. Daarvoor levert de Public Affairs adviseur input aan bij Kamerleden/medewerkers, politiek adviseurs, etc. Daarnaast informeert de Public Affairs adviseur de organisatie over verkiezingen, begrotingsbehandelingen, etc. De Public Affairs adviseur is het gezicht voor Fryslân in Den Haag en onderhoudt contacten met (Fryske) Kamerleden en medewerkers, politiek adviseurs, regiocoördinatoren van ministeries, Public Affairs adviseurs van het maatschappelijk middenveld, IPO collega's, etc. Hiervoor is de Public Affairs adviseur tevens aanwezig op relevante netwerkbijeenkomsten. Daarnaast faciliteert hij/zij waar nodig en mogelijk contacten voor Fryske collega's. De Public Affairs adviseur houdt binding met Fryslân door dagelijkse afstemming met de Public Affairs coördinator, zijn/haar adviserende rol in primaire en secundaire lobbydossiers en de afgesproken afstemmingsmomenten met CMT en GS. De Public Affairs adviseur is met enige regelmaat in Fryslân.

Public Affairs communicatieadviseur (PACOM): De Public Affairs communicatieadviseur maakt per team een stakeholderoverzicht. Inventariseert de contacten en maakt de manco's inzichtelijk voor de team- en domeinmanagers. Hij/zij adviseert vervolgens het CMT over verbetering van stakeholdermanagement. De communicatieadviseur is aangehaakt op de primaire en secundaire lobbydossiers en werkt daarvoor de communicatiestrategie en -kalender uit en adviseert over een eventuele mediastrategie. De communicatieadviseur draagt tevens bij aan lobbydossiers door het opstellen van position papers samen met beleidsmedewerkers en waar nodig de Public Affairs coördinator en adviseur. De communicatieadviseur adviseert over het inzetten van werkbezoeken, Public Affairs events en representatiemogelijkheden. Team Communicatie heeft senior

communicatieadviseurs aangenomen. Politieke sensitiviteit is een belangrijke randvoorwaarde. Dat sluit aan bij de wens van Public Affairs. Er moet naar een goede samenwerkingsvorm gezocht worden in de komende maanden.

4.1.5 Provinciale Staten (PS)

Duiding van relevante en interessante Haagse ontwikkelingen worden gedeeld met PS. Hierbij is te denken aan de Quick Scan van de miljoenennota en de Rijksbegroting.. Provinciale Staten kunnen met hun partijconnecties een sleutelrol spelen in de Friese lobby. Een verdere verkenning van de rol van en de samenwerking met PS in de belangenbehartiging van de provincie richting Den Haag is gewenst.

4.1.6 Public Affairs in Brussel

De lobby van de provincies in Brussel loopt via het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP), dat is gelieerd aan het Interprovinciaal Overleg (IPO). Alle provinciale lobbyisten werken hier samen in één team en verdelen de dossiers, waarbij bepaalde provincies een voortrekkersrol vervullen. De drie noordelijke provincies worden binnen het HNP vertegenwoordigd door het SNN (Samenwerkingsverband Noord-Nederland). Dit creëert voor Fryslân een extra tussenstap bij het inbrengen van noordelijke belangen in Brussel.

Het HNP richt zich met name op het schrijven van beleidsadviezen voor de Europese Commissie en het organiseren van bijeenkomsten voor de provincies. De lobby richting het Europees Parlement, en daarmee de politieke kant van het beleidsvormingsproces, is echter minder structureel georganiseerd. Dit vormt een gemiste kans, zeker gezien de impact die Europese besluitvorming heeft op sleutelthema's voor Fryslân — zoals de Lelylijn, haveninfrastructuur, circulaire economie en landbouw. Een directe Fryske Public Affairs adviseur bij het HNP is van strategisch belang. Dit biedt Fryslân de mogelijkheid om:

- *Direct invloed uit te oefenen op Europese besluitvorming:* Door nauwer samen te werken met Europarlementariërs en Europese beleidsmakers.
- *Fryske belangen zichtbaar te maken:* Zonder afhankelijk te zijn van de prioriteiten van het SNN, waardoor Fryslân's unieke ambities — zoals brede welvaart, circulaire projecten en watertechnologie — prominenter op de Europese agenda komen.
- *Kansen proactief te benutten:* Zoals het inspelen op Europese fondsen en programma's die aansluiten bij Fryslân's doelstellingen, met als leidraad het principe: *Europees geld, regionaal besteden*.
- *Netwerken en coalities te versterken:* In Brussel is samenwerking met andere regio's en netwerken essentieel om Fryske belangen krachtig onder de aandacht te brengen. Een directe lobbyist kan proactief partnerschappen smeden en gezamenlijke initiatieven ontwikkelen die aansluiten bij Europese prioriteiten.
- *Snellere en directere lijnen te creëren:* Tussen Fryslân, het Europees Parlement en de Europese Commissie, zonder vertraging door extra schakels.

Door een eigen lobbyist in Brussel te positioneren, versterkt Fryslân haar stem binnen Europa, bouwt ze aan duurzame relaties met politieke en bestuurlijke spelers en vergroot ze haar slagkracht bij het realiseren van Europese middelen voor regionale ontwikkeling. De combinatie van strategische aanwezigheid in zowel Den Haag als Brussel zorgt ervoor dat Fryslân actief kan meebewegen met nationale en Europese besluitvorming. Dit draagt bij aan de ambitie om de provincie bedrijvig, bewoonbaar en bereikbaar te houden, en de brede welvaart structureel te versterken.

© 2025, Provincie Fryslân

fryslan.frl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enenige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zicht tot de uitgever te wenden.

fryslan.frl